



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorìa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XXVIII. Quòd Deus Constantinum bonorum ministrum elegit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

δυσσεβείας. ἢ ἀνατλάνας τὰ ἔργα, θάνατον
πανώλεθρον ἐδυσύχησαν. ἢ ζῶναι αἰχίσην
διὰ γούνας, θανάτῳ ταύτῳ βαρυτέραν ἐπέ-
χρησαν, καὶ οἷον ἰθιμέτρως ταῖς ἀδικίαις τὰς π-
μωείας ἐκομίσατο. τοσούτον γὰρ ἔκαθε ἑυ-
ερατο συμφορᾶς, ὅσον τις καὶ καταπολεμήσαι
τοῦ θεοῦ ὡς ἄετὸ νόμον ὑπὸ ἀλογίας παρήχ-
θη ὡς αὐτοῖς μὴ τὰ περὶ τὴν ζῶναι εἶναι βαρέα
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑποδείξις κολαστηρίων χα-
ραπτότατον παρὰ δὲ καὶ τὸν φόβον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ΄.

Ὅτι θεὸς ἦ καλῶν ὑπερίτων Κωνσταντίνου
ἐξελέξατο.

Τοιαύτης δὴ καὶ ἐτῶ βαρείας δυσσεβείας
τὰ ἀνθρώπινα καλεχέσσης, καὶ τῆς κοινῶν
οἷον ὑπὸ νόσῳ λοιμώδους τινὸς ἀεθλῶν διαφ-
θαρῆναι κινδυνουμένων, καὶ θεραπείας σωτηρίας
ἐπολλῆς χρηζόντων, τίνα τὸ θεῖον ἔπινοεῖ κη-
φισμον, τίνα τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν; ἐκείνο δὲ
πάντως ὀνοητέον θεῖον, ὁ μόνον καὶ οὐκ ἔστι, καὶ
διαρκῆ καὶ παντός ἔχει ἔχρονε τῶν δυνά-
μιν πάντως δὲ κόμπῳ ἂν εἴη, τὸ τὴν ἀρετῆ
κρείττον ἔυποῖαν ὁμολογεῖν ἄσμενολογεῖ-
σθαι, τὴν ἐμὴν ὑπερησίαν παρὰ τὴν ἐαυτῆ
βύλησιν ἔπιπνείαν ἐζήτησέ τε καὶ ἐκένειεν, ὅς
δὲ τῆς πρὸς Βρεττανίους ἐκείνης θαλάσσης
ἀρξάμενος, καὶ τῶν μερῶν ἐνθα δύνεσθαι τὸν ἡ-
λιον ἀνακλιθῆναι τετακταί, κρείττον τινὶ δυνά-
μιν ἀπαθέρμενος καὶ διασκεδαννὺς τὰ καλε-
χόμενα πάντα δεινά. ἢ ἅμα μὲν ἀνακαλοῖτο
τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς τὴν ἀρετῆ τὸν σεμνότη-
τον νόμον θεραπείαν, τῆ παρ' ἐμῆ παιδουό-
μιμον ὑπεργία ἅμα δὲ ἢ μακαριστὴ πίστις
ἀνξίον ὑποχειραγωγῶ τῶ κρείττον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ΄.

Εὐσεβὴς εἰς θεὸν Κωνσταντίνου φωναί, καὶ ὁμολογητῶν
ἱσταν.

Οὐδέποτε γὰρ ἀγνώμων περὶ τὴν ὀφει-
λομένην χροίμῳ χάριν ταύτην δόξην
διακονίαν, τῆτο κεχαρισμένον ἐμαυτῷ δῶρον
πνεύματος, μέλει καὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν χρωείων.
ἢ βαρυτέρας καλεχόμενα συμφοραῖς, με-
τὰ τὴν παρ' ἡμῶν θεραπείαν ἐπεβοῶτο.

A mas delapsi calamitates, aut funditus
infelici exitu perierunt; aut vitam cum
fummo dedecore ducentes, eam quamvis
morte acerbiorem esse confessi sunt; &
injuste acta paribus quodammodo sup-
plicis rependerunt. Nam unusquisque
eorum eò gravioribus affectus est ma-
lis, quo vehementius divinam expu-
gnare legem, ut quidem sperabat, per
summam demerentiam instituerat. Ad eò
ut non solum præsentis vitæ mala eis
molesta esse viderentur: verum etiam
suppliciorum quæ apud inferos sunt
metus atque expectatio, multò acer-
bius ipsos torqueret.

CAPUT XXVIII.

Quod Deus Constantinum bonorum ministrum
elegit.

PORRO cùm tanta tamque gravis im-
pictas humanum genus occuparet, &
res publica velut lethali quadam lue gra-
fante, in extremum salutis discrimen ef-
set adducta, atque idcirco magna cura-
tione & salutari ope indigeret; quod-
nam solatium, quod remedium excogi-
tavit tum Deus, ut his nos malis libera-
ret? Deum vero cùm dico, illum intel-
ligi oportet qui solus reverà est Deus, &
C qui perpetuam omnino ævo obtinet pote-
statem. Neque vero arrogantia fuerit,
eum qui præstita à Deo beneficia fateat-
ur, magnificè loqui. Reverà enim Deus
ministerium meum, tanquam idoneum
ad voluntatem suam implendam expe-
tiit, nostraque operâ uti decrevit. Qui
ab Oceano illo Britannico, & ab iis re-
gionibus ubi Solem mergi fatalis necel-
fitas jubet, initio ducto; cælesti quadam
virtute, cuncta quæ orbem terrarum oc-
cupaverant mala expellens ac dissipans,
tum ut humanum genus ministerio no-
stro institutum atque informatum ad
sanctissimæ legis observantiam revoca-
retur; tum ut beatissima fides Deo ma-
nu ducente incrementum acciperet.

CAPUT XXIX.

Via in Deum voces Constantini, & laus
Confessorum.

NEQ; enim ingratus unquam & col-
lati beneficii immemor fuerim:
cùm hoc præstantissimum ministerium
summi muneris loco mihi indultum esse
certo crederem, ad Orientis tandem
partes perveni. Quæ cùm gravioribus
calamitatibus vexarentur, majus quoq;
M m m